

LA DONA DE L'ALCALDE

Marian Díez Picó

1

JO VULL UN SOTERRAR
COM EL DE LA REINA D'ANGLATERRA

—Vicent, jo vull un soterrar com el de la reina d'Anglaterra i no en parlem més. Mira quin espectacle! Quina combinació de colors, quin ordre...!

Qui feia aquesta petició mentre engolia un tros de pollastre empanat que havia sobrat del dia anterior i seguia per televisió, amb un deteniment mil·limètric, el recorregut del cotxe fúnebre que traslladava el cadàver d'Isabel II pels carrers de Londres, era Remediet. Bé, ara *doña* Remedios, com exigia a tots.

Una petició fruit del seu afany de protagonisme desmesurat, malgrat que, per tradició familiar, la mort per a ella venia associada a temptatives de finals apoteòsics que difícilment podien passar desapercebuts.

Remediet, la del Miracle, havia heretat aquest afegit identificatiu per part de mare i aquesta, a la vegada, de la seua progenitora, la mereixedora del títol després de protagonitzar un incident que formava part de la tradició del poble de Monrot. Es deia que l'àvia de Remediet, cansada de deixar-se les mans rentant la roba al llavador del convent sense trobar fadrí interessat a compartir amb ella altres tasques més plaents, va decidir posar punt final a la seua vida d'una forma ben particular. No va aconseguir el seu objectiu, però es va convertir de colp en protagonista indiscutible de la història d'aquell municipi de les Valls del Vinalopó.

La primera Remediet de l'estirp va triar el 8 de setembre, dia de Festa Major, per a portar a terme el seu pla. Tot estava pensat amb deteniment. No podia fallar res. Però ho va fer.

Va elegir el punt més alt pel qual havia d'eixir en processó la patrona com a escenari per a la seua posada en escena. Aquell dia, la Mare de Déu del Remei havia de desfilar pels carrers acompanyada excepcionalment per un sant Roc ben polit que, curiosament, presentava massa similituds amb el seu benefactor, un veí que havia fet les Amèriques.

La Remediet originària va esperar pacientment fins que la processó va arribar al punt d'espera i es va llançar en picat des de dalt de la torre del rellotge. La seua vida havia sigut massa plana i ara desitjava un final apoteòsic. Sense pólvora, però carregat de trons com a bona valenciana que era. Tot va ser massa ràpid.

Els músics tocaven el *Mater mea* sense alçar la vista de la partitura. Les filles dels senyorets que ocupaven una posició privilegiada a la processó, just davant del sant, saludaven tímidament a dreta i esquerra al públic. Les autoritats i el clergat lluien panxa sota pal·li, les cambreres de la Mare de Déu s'esforçaven per mantindre els pits i les mantellines tan tesos com fora possible... De sobte, es va sentir un colp fort, les cambreres i les filles dels senyorets van començar a hiperventilar. El clergat recitava a ple pulmó el parenostre mentre buscava refugi al bar de la cantonada on una bona copa de conyac podia alleugerir l'esglai. La gent corria carrer avall, la música parava de sonar i l'àvia de Remediet estava segura que havia arribat al paradís.

No es va saber ben bé si va ser l'aire que va començar a bufar d'improvís o si no va calcular bé l'angle abans de saltar, però el fet és que miraculosament la suïcida en potència va quedar suspesa als peus d'aquell sant Roc templat, d'ulls verds i aurèola

enlluernadora que per uns instants la va fer creure que sí, que definitivament havia arribat al paradís.

Afortunadament, no es va haver de lamentar la pèrdua de cap portant. Només alguna fissura a les vèrtebres i les ganes d'alguns d'ells de continuar participant activament en la festa. Però, la llegenda de «la del miracle» no en tenia prou amb un, de miracle.

El ban municipal que anunciava la suspensió de la festa no va ser ben acollit pel veïnat. Tampoc per Marcial, que ja havia calfat l'acordió i havia repassat els temes més agraïts del repertori elegit per a aquella revetla que mai no seria. Ningú li perdonaria a Remediet ja no el sobresalt patit, sinó el fet de quedar-se sense ball després de tot un any esperant el moment d'escoltar allò de «balles?» de boca de qualsevol fadrí interessat a formalitzar relació o, com a mínim, aspirar a algun frec eroticofestiu aprofitant la foscor de la nit.

Nou mesos després d'aquell succés, Remediet, que fins al moment no havia conegut cap home en la intimitat, es convertia en mare i protagonitzava el segon miracle de la seua vida. Ella assegurava que la mirada penetrant de sant Roc havia sigut suficient per a engendrar aquella filla. Tot i que el poble pensava que, obnubilada per aquella mirada, va deixar que el model del sant compartira amb ella més que paraules en oferir-se a portar-la a casa, a l'espera del metge.

Aquells dos, per tant, van ser els miracles que van afavorir el malnom de família que ara ostentava Remediet tres generacions més tard. Tot i que el seu miracle particular, era molt diferent del de la seua àvia. El seu havia sigut convertir-se, de la nit al matí, en la dona de l'alcalde. I la dona de l'alcalde ara sospirava per, arribat el moment, protagonitzar un soterrar com el que seguia en aquells moments per televisió. Un soterrar a l'altura del seu càrrec.

–Tu mira, Vicent, mira quin protocol tan ben fet. Això és una monarquia com Déu mana i la resta, aficionats tots! Gaiter personal i tot que tenia la reina! A vore qui ho iguala!

–No deus voler també un gaiter, no? Perquè com a molt podem arribar a la dolçaina del teu cosí Rafel.

–Calla, amb ta mare tot el sant dia davant i darrere ja vaig servida. A vore si hui allarga un poc més la visita a la seua amiga Conxa i em deixa acabar de vore el soterrar tranquil·la.

–Jo me'n vaig a l'ajuntament que només he passat a agafar una carpeta que m'havia deixat. Que et faça profit l'espectacle! –deia Vicent a la seua dona mentre tancava la porta.

Uns mesos abans, Remediet segurament també hauria estat seguint aquella retransmissió amb el màxim interès i entusiasme, però no de manera tan relaxada com ho feia ara. Uns mesos arrere hauria anat mirant de reüll la pantalla asseguda davant d'una màquina de parar, com havia fet des d'abans de complir els catorze anys. Ara ja no.

Monrot era un poble amb poc més de dotze mil habitants i una llarga tradició sabatera. La majoria de la població estava vinculada professionalment al sector del calcer. Els tallers clandestins estaven a l'ordre del dia. Instal·lats en garatges amb escassa o nul·la ventilació, en cases disseminades pel barri antic o fins i tot disfressats sota la forma de barbacoes que els empresaris locals feien construir adossades a les seues majestuoses propietats per a dissimular l'activitat fraudulenta que es portava a terme a l'interior. Espais on no calien plans d'evacuació, mesures de seguretat, representants sindicals, prevenció de riscos laborals, ni molt menys drets laborals. L'única eixida d'emergència que calia era per on escapar en cas d'inspeccions de treball sorpresa. Calcer i economia submergida eren sinònims a tota la comarca, i a la major part de la població en edat adulta no li quedava altra alternativa més que formar part del joc.

En el cas de la població femenina, les jornades de treball s'havien de compaginar amb la resta de tasques pròpies de la casa i de la criança dels fills o l'atenció als majors. Un panorama idíl·lic que portava a conviure amb total normalitat l'olor de cola i d'altres químics poc saludables, amb l'olor dels guisats que havien d'estar preparats per a l'hora del dinar.

Fins feia poc, aquest havia sigut l'hàbitat natural per a Remediet. Com en molts altres domicilis, la seua màquina de parar disposava d'espai propi a la sala d'estar, just enfront de la televisió per poder seguir telenovel·les i programes d'entreteniment diversos que alleugerien les partides interminables de faena, sempre mal pagades, però que permetien l'entrada d'uns ingressos imprescindibles per a l'economia familiar. Era així en casa dels seus pares, en casa de les amigues i així havia sigut a sa casa fins feia poc. Ara tot era diferent. Després que Vicent jurara el càrrec d'alcalde de Monrot, la màquina de Remediet s'havia traslladat a un racó del garatge per a deixar espai lliure als aires de grandesa de la «primera dama local».

Vicent havia sigut un més dels professionals mal remunerats i maltractats del sector del calcer des de jove. La seua irrupció en la política municipal responia més a l'atzar i a un cúmul de casualitats que a un interès per formar part de la fauna política local. Parlar de política a Monrot era com endinsar-se en un món de fantasia. Tot estava permés. Les aliances i pactes més inversemblants sempre tenien cabuda en aquell ajuntament. I els ciutadans contemplaven l'espectacle com si es tractara d'una representació teatral més, sabedors com eren que, fins i tot, allò podia superar-se. Que «el més difícil encara» sempre estava per vindre. Que en qualsevol moment, podia forjar-se un nou sobresalt darrere les portes de la casa consistorial.

En les últimes eleccions, la població havia optat per emetre el seu vot en clau de castic a la gestió de l'anterior govern

municipal. Però no havien fet bé els càlculs ni havien mesurat les conseqüències. I novament s'havia instal·lat al capdavant del consistori el partit menys desitjat, no sense haver de fer una concessió ben important: cedir l'alcaldia a Vicent Corbí.

El tens recompte de vots durant la nit electoral només havia deixat dos regidors per a la llista encapçalada per Corbí. Els números per a aquella formació autoproclamada independent s'allunyaven de manera destacada de les primeres posicions i, per tant, de l'accés al poder. Les coses van canviar notablement en els dies següents en comprovar que Vicent era clau per a aconseguir el control del municipi. Vicent havia entrat a formar part de la campanya electoral per una aposta al sarangollo, joc de cartes local que dominava amb mestria, però que aquell dia li va jugar una mala passada.

Els independents de Monrot buscaven, sense èxit, un cap de llista mentre entraven en temps de descompte i veien perillar arribar a temps per a poder participar en les eleccions municipals. En el transcurs d'una partida amb els amics, va ser ell mateix qui va proposar en to irònic que el perdedor d'aquella mà acceptaria encapçalar la candidatura dels independents. El seu coneixement i domini de la matèria li inspiraven una tranquil·litat absoluta davant del repte que havia llançat, però sorprenentment Vicent va perdre la partida i, home de paraula com era, no va poder fer-se arrere.

En plena negociació postelectoral, des del partit es posaven nerviosos i exigien l'alcaldia sabedors que els possibles socis de govern no acceptarien mai una proposta com aquesta, però conscients que les seues exigències podrien reportar regidories importants com a compensació, com ara, Urbanisme. Les negociacions es van enquistar més del previst i, finalment, i contra tot pronòstic, es va donar per bo allò d'«els últims seran els primers». A partir d'aquell moment, només restava esperar

per veure com podia ser de ferma aquesta fusió sorpresa i si l'oposició s'hi conformaria i assumiria el seu paper.

Als reptes polítics, Vicent Corbí havia d'afegir la pressió con-jugal. Remediet tenia molt clars els seus objectius i coneixia a la perfecció els punts febles del seu marit, una situació que podia complicar la vida de l'alcalde de Monrot acabat d'estrenar. Dins dels càlculs dels votants no entrava l'ambició de *doña* Remedios.

DESBORDADET DE FAENA

—Tonica, fes el favor d'aplicar-te un poc més en el pentinat que la setmana passada l'endemà de vindre semblava que no m'havies fet res. Si me l'haguera arreglat jo en casa, segur que l'hauria portat millor.

Amb aquella sentència cap a qui fins ara havia sigut la seua confident i amiga d'infantesa començava aquell dia la jornada Remediet. Fins feia uns mesos, les visites a la perruqueria de la seua amiga s'espaiaven de forma considerable en el temps. Sols els esdeveniments destacats o la necessitat de dissimular les impertinents canes que s'entestaven a recordar-li el pas dels anys la portaven a reservar torn per a atendre la seua imatge. Ara, en canvi, l'alcaldesa consort era habitual a la perruqueria de Tonica i amb ella els comentaris que deixaven de manifest que havia passat a ser digna de figurar en les notes de societat de qualsevol publicació que es preara.

Les dos eren amigues des de sempre. Les seues famílies havien compartit carrer i, per tant, elles, a banda de veïnat, havien compartit jocs, festes, celebracions, confidències, deures, baralles i, fins i tot, sostenidors en alguna ocasió. L'únic que no van compartir en cap moment van ser pretendents. Tonica seguia fadrina i sencera. Sorprenentment, el malnom de la Tinyosa no semblava atraure els joves de Monrot i contornada, però les coses tampoc van anar molt millor durant les seues escapades d'estiu a Benidorm, on podia passar perfectament per testimoni protegit i gaudir d'una identitat allunyada de malnoms poc suggeridors.

Els astres no es van aliar en cap moment. L'amor no arribava a la seua vida, ni tan sols li passava de puntetes, no li permetien experimentar sensacions noves i alguna alegria. Tonica no ho havia tastat mai i, després de traspasar la barrera dels seixanta, estava convençuda que no tenia oportunitats de fer-ho. Malgrat tot, cada nit continuava resant en secret un rosari a sant Antoni per si de cas estava en disposició d'intercedir per ella abans que fora massa tard. Una estampa plastificada del sant presidia el saló de Tonica juntament amb un gerro al qual no li faltaven les flors fresques de temporada: gessamins, roses, margarides, liles i aquella vareta de Sant Josep que suportava amb resignació malgrat disparar la seua al·lèrgia de manera considerable. En el fons li feia igual ser fadrina, però quedar-se sencera era una altra cosa.

—Aplica't un poc, filla meua, que saps que ara estàs pentinant...

—Sí, ja ho sé. No cal que ho tornes a repetir. Estic pentinant la dona de l'alcalde.

—Xica, ho dius com si et sabera mal i tot.

—Mal no, Remediet, però és que d'un temps cap aquí, sempre estàs igual.

Tonica no era a l'única a qui cansaven les insistents referències a la seua nova condició social. Però era de les poques que podia manifestar obertament el seu cansament sobre el canvi d'actitud de la seua amiga. Remediet no sols havia perdut el nord per complet, sinó que la seua distorsió de la realitat començava a ser preocupant. S'havia creat un món interior que la portava a imaginar-se protagonitzant portades de revista com les que s'acumulaven en la perruqueria de Tonica. El seu marit era l'alcalde d'un dels pobles més importants del sud, malgrat no tindre centre comercial ni unes festes de Moros i Cristians que permeteren als homes de la família desfilar pels carrers amb panxa, barba i puro adossat com tot capità moro que es preara.

Però ella actuava com si haguera passat a encapçalar la línia de successió dels Borbons i pregava als més pròxims que, almenys en públic, deixaren de referir-se a ella com Remediet o Meio, i utilitzaren una forma més protocol·lària.

Mentre la perruquera tractava d'ordenar mitjanament els cabells i el seny de la seua amiga, el soroll del telèfon mòbil de la primera dama va irrompre en la conversa i va obligar a deixar en suspens les reflexions per a atendre la telefonada. Era Vicent. L'ocasió per a lluir-se de nou estava més que servida. L'alcalde al telèfon! Un escenari més que propici per a ressaltar el treball del seu marit i una audiència perfecta que segur que publicitaria la conversa posteriorment per tertúlies i cues de mercat. Per tal d'assegurar que la resta de clientes no perderen detall, Remediet parlava amb un to de veu tres decibels per damunt de l'habitual i unes gesticulacions tan exagerades que semblava que estava patint un atac.

—Bé, tu no et preocupes, amor meu. Les coses hem d'agafar-les com venen, no s'hi pot fer res. Un altre dia serà. El primer és el primer. De tota manera, una altra cosa et dic, si en acabar voleu passar per casa a fer-vos una misteleta i uns rotllets de vi que vaig fer ahir, dis-li que està més que convidat. I així el conec també personalment, que només el tinc vist per la tele i pels periòdics. Vicent? Vicent? Xica, m'ha deixat amb la paraula en la boca. Ni dir-li adeu que he pogut. Si és que està desbordadet de faena.

Remediet es va encarregar que aquell «està desbordadet de faena» ressonara en tot l'establiment més que les campanes que tocaven a mort en aquell moment a l'església. Un inconvenient inesperat que per uns segons va desviar l'atenció fins a un altre costat.

—Qui ha faltat? Dona és, perquè el toc és de dona.

—No he sentit dir res este matí en el forn. Segur que ho diran a la ràdio. Posa la ràdio i voràs! I així escoltem també el

meu Vicent, pobre, que segur que l'entrevisten. Ara mateix m'estava dient que no pot vindre a dinar perquè ha vingut de visita el president de la Diputació i, clar, ha d'anar a dinar amb ell. Amb uns alls que li havia preparat hui jo per a xuplar-se els dits. Amb la seua picada i tot, com a ell li agrada. Però mira, s'ha de sacrificar pel bé del poble!

Ni el toc de morts havia sigut impediment per a reconduir la conversa fins on ella volia. No obstant això, les mirades de les altres clientes en escoltar aquelles paraules eren de decepció absoluta. Monrot era l'únic poble de la província que només apareixia en la premsa per notícies dolentes, i sempre relacionades amb la política municipal. El deute del consistori els havia situat com el primer municipi en el rànquing de morositat de l'Estat, fet que imposava respecte i por a parts iguals, però les paraules de Remediet deixaven de manifest que els costums dels governants no tenien previsió de canvi. Balafiar els pressupostos municipals en els restaurants era ja una tradició en l'Ajuntament que semblava que no estaven disposats a abolir de moment. Per a aquelles dones el sacrifici distava prou de renunciar a dinar a casa per a compartir dinars en els millors restaurants del poble amb convidats arribats de fora que tampoc aportarien gran cosa al municipi. La lliçó la tenien apresada. El sacrifici per a elles era una cosa ben diferent. Estaven acostumades a fer números per a arribar a final de mes i amb l'angoixa de no saber si el mes següent les coses no es complicarien encara un poc més. Però atendre la crisi del calcer semblava que continuava sense estar marcat com una prioritat en l'agenda política municipal.

Tonica, conscient del que estaven pensant les seues clientes, va tractar de restar tensió posant el punt d'atenció en un detall que li havia resultat d'allò més cridaner en la conversa de Remediet amb el seu marit.

—I de veres creus que seria bona idea que el teu home portara de visita a ta casa el president de la Diputació a menjar rotllets de vi?

—Ben bons que estan els meus rotllets i la meua coca bova, i tu bé que ho saps, que pel teu sant sempre te'n faig una.

—Dona, sí, però jo no soc presidenta ni de l'escala.

Les paraules de Tonica, i més encara l'ocurrència de Remediet, feien que el riure es contagiara en l'ambient no sense deixar de costat la curiositat per saber quin era realment el motiu que portava el president de la Diputació a visitar de forma precipitada un municipi al qual havien prestat una ínfima atenció en els últims anys des de la institució que representava. Monrot era el sud del sud. No tenia platja, passeig marítim al qual traure-li partit, ni festes per a poder promocionar en fires de turisme que garantiren una setmana de despeses pagades a Madrid. Ni tan sols tenia volum suficient de músics que garantira una rivalitat apassionada entre bandes competidores per a aconseguir el grat popular, però les confraries de Setmana Santa ho suplien amb escreix.

Les eleccions encara quedaven massa lluny i, per tant, no hi havia necessitat de portar a terme cap inauguració. No obstant això, ningú es va atrevir a formular cap pregunta al respecte, en part, perquè no esperaven obtindre una resposta clara i, en part també, perquè sabien que el noticiari local donaria àmplia cobertura del tema a les sis de la vesprada.

Respecte a les campanades que tocaven a morts estaven a punt d'obtindre tota la informació de boca de Paqueta, la sogra de Remediet que arribava de sorpresa a la perruqueria.

—Bon dia a totes! Vinc que em punxen i no em trauen sang. Ha faltat la meua amiga Suncioneta. Despús-ahir parlant amb ella com si res i mira. Se l'ha trobada la filla quan ha anat a portar-li el pa. Amb les ganes que tenia ella de tot. Mare meua,

el net que fa la comunió enguany i estava més il·lusionada amb la comunió del seu Jonatan Manuel. Amb tant que li va costar ensenyar-se el nom del net. I ara que el deia com si res, mira! Si em va encarregar una dotzena de peruses d'eixes xiquetes, del forn de Trini. Encarregades les tinc. Me les faré a la seua salut amb una copeta de mistela, ja veus com són les coses.

Amb l'arribada de Paqueta quedava resolta la identitat de la finada i alguns detalls més que ningú havia sol·licitat, però que s'havien afegit com a extra. Paqueta no era d'escatimar en referències. Tampoc en compliments, com ben bé sabien els seus nets i el seu rebesnet. Des que va quedar viuda feia uns dos anys, vivia amb el seu fill Vicent, la seua dona i Mari Reme, Meme per a les amigues, la filla del matrimoni. L'alcalde i consort tenien un altre fill, Vicentín, que ja feia temps que menjava pa en escorfa, però continuava sent Vicentín per a amics i familiars. Ara també era el pare de Yeraí, nom que trencava la tradició familiar per a disgust de Remediet, qui d'amagades es referia a ell com a Vicen amb l'esperança que s'acostumara al nom que, extraoficialment, estava predestinat a portar per a perpetuar la nissaga.

Encara que Paqueta i Remediet no podien viure l'una sense l'altra, la relació entre les dos era complicada, sobretot des que s'havien convertit en la família més important de la localitat.

—Remediet, filla, ara en acabar ens acostem a casa de Suncioneta a donar el condol, que saps que no m'agrada anar soles a eixes coses. He passat per l'ajuntament a donar-li la notícia al meu fill i la secretària no m'ha deixat ni acostar-me al despatx, que diu que estava reunit en no sé qui. Com si sa mare no fora la primera!

—I serà veritat? No em diga que ha passat per l'ajuntament amb les espadenyes d'estar per casa.

—Nyas, i tant, no me n'han donat altres! —Paqueta estava acostumada a les constants recriminacions de la seua nora.

La tranquil·litat per a ella estava allà on hi haguera companyia. El decorat de fons era secundari, el més important era que l'escena comptara amb prou figurants i que la soledat no tinguera cabuda. Era l'única cosa a la qual tenia pànic, la soledat. Per això en morir el seu marit va acceptar automàticament la proposta del seu fill per traslladar-se a viure amb ells. No obstant això, des de l'arribada de la política a la família, va començar a ser conscient que passava sola més hores de les desitjades, motiu pel qual aprofitava qualsevol excusa per a eixir al carrer a buscar companyia i conversa en qualsevol racó atapeït de públic. Voluntaris o no, tots eren candidats a compartir les seues reflexions.

—Hala, Tonica, bona estic, deixa-ho estar que la dona esta me matarà d'un disgust qualsevol dia. No la pensa que no la fa. El meu home reunit amb el president de la Diputació i ella vol que li òbriguen l'alcaldia de bat a bat per a contar-li al seu fill que ha mort Suncioneta.

—Amb el president de la Diputació? Eixe home no me fa gens de gràcia. No li veig bones intencions. Amb més motiu m'haurien d'haver obert la porta, que el meu fill es fia de tot el món. Només has de vore amb qui s'ha ajuntat. Si son pare alçara el cap...

—Clar, ara la nomenarà assessora i tot. Només faltaria. Si vol li telefone i que se l'emporten també al dinar que tenen després.

—Dinar? I els alls, què? Amb una carn que se desfà en la boca de tendreta que està i unes penques i unes creïlles que fa goig vore-les.

—Dels alls, ja vorem què en fem. Tire davant de mi que per hui ja ha cobert l'expedient.

Per més que Tonica i la resta de clientes de la perruqueria tractaren de tranquil·litzar Remediet agafant amb sentit de l'humor les idees de sa sogra, l'alcaldeessa consort semblava cada vegada més alterada. No només perquè s'haguera plantat en

l'ajuntament amb les sabatilles d'estar per casa –les de pelfa rosa–, sinó perquè haguera interromput el clima que s'havia encarregat de crear en la perruqueria per alabar el treball del seu estimat. Malgrat tot, aquell estat d'alteració sempre podia superar-se. Hi havia una persona capaç d'aconseguir-ho sense cap esforç: Demetrio Pujalte, el cap de l'oposició, políticament l'enemic número u de Vicent; però també la persona per la qual Remediet sentia la màxima animadversió. Ara justificava aquest odi en la rivalitat política generada, en l'enfrontament dialèctic que era constant en cada sessió plenària o en cada intervenció als mitjans de comunicació, però els autèntics motius que sustentaven aquesta enemistat acarnissada tenien l'origen molt abans que la política apareguera en la vida de Remediet.